

Rakousko patří mezi **nejvyspělejší země Evropy**. Průmysl je na vysoké úrovni a je zaměřen převážně na strojírenství. Rozšířený je také dřevozpracující průmysl. Silně rozvinutý je **sektor služeb**. Obchodní řetězce **Baumax** a **Billa** působí také v České republice. Rakouskými firmami jsou i výrobce energetických nápojů **RedBull** a společnost **OMV**, zaměřená na zpracování ropy a výrobu paliv. Mezi další celosvětově známé značky patří výrobce broušeného skla **Swarovski**. Vídeň je sídlem mnohých mezinárodních organizací, například evropské pobočky **OSN** a organizace **OPEC**. Zemědělství má vzhledem k reliéfu ztížené podmínky, a proto se specializuje především na **chov mléčného skotu**.

Polsko

Státní zřízení	poloprezidentská republika
Hlavní město	Varšava
Rozloha	312 685 km ²
Počet obyvatel	38 476 269 (červenec 2017)
Členství v EU, NATO	člen EU od 2004, člen NATO od 1999
Měna	polský zlotý
Úřední jazyk	polština

Polsko je stát sousedící s naší republikou. Jedná se o unitární stát, jehož nejvyšší správní celky se nazývají **vojvodství**. Na západě sousedí s Německem, kde hranici tvoří řeka Odra. Sever území omývá **Baltské moře**. Povrch je převážně **nížinatý**, pouze na jižních hranicích se zvedají hory. Středem území protéká největší polská řeka **Visla**.

Druhá světová válka změnila etnickou pestrost obyvatel. Během nacistické genocidy přišla o život většina polských Židů. V současnosti tvoří 97 % obyvatel **Poláci**. Polsko je **jednou z nejvíce katolických zemí Evropy**, ke katolictví se hlásí 87 % obyvatel. Rozmístění obyvatel i sídelní sítě je rovnoměrné, s výjimkou konurbace v průmyslovém Horním Slezsku, která přerůstá na naše území (Ostravsko). Největším městem je hlavní město **Varšava** (1,7 mil. obyvatel → Obr. 32). Dalšími velkými městy je historický **Krakov** (750 000 obyvatel → Obr. 34), **Lodž**, **Vratislav** a **Poznaň**. U Baltského moře leží **přístavní města Gdaňsk** (→ Obr. 33) a **Štětín**.

Polského původu byla řada světových osobností, např. astronom **Mikuláš Koperník**, vědkyně a nositelka Nobelovy ceny **Marie Curie-Sklodovská**, hudební skladatel **Fryderyk Chopin**, nositel Nobelovy ceny za literaturu **Henryk Sienkiewicz**, skokan na lyžích **Adam Malysz** nebo režiséři **Roman Polanski** a **Andrzej Wajda**.

Obr. 32 – Moderní architektura Varšavy, jejíž původní výstavba byla v průběhu 2. světové války téměř celá zničena.

Obr. 33 – Přístavní město Gdaňsk
Útokem na nedaleké překladiště zahájilo nacistické Německo 2. světovou válku.

Obr. 34 – Hrad Wawel v Krakově, historické sídlo polských králů

Obr. 35 – Vyhlazovací tábor Osvětim-Březinka připomíná smutnou minulost Židů a Poláků z období 2. světové války.

Věděli jste, že...?

- Přibližně 15 milionů Poláků žije mimo území Polska. Největší komunita Poláků žije v USA – 9 milionů lidí.

Obr. 36 – V Tatrách je množství jezer ledovcového původu, která se zde označují jako plesa.

Obr. 37 – Bratislavský hrad nad řekou Dunaj

Obr. 38 – Lidová architektura osady Vlkolíneč

Nejnávštěvovanějšími oblastmi Polska je bývalé sídelní město polských králů **Krakov**, které leží nedaleko historického solného dolu **Wieliczka** (památká UNESCO) a největšího německého nacistického vyhlazovacího tábora **Osvětim-Březinka** (→ Obr. 35). V jižním Polsku se nachází významné poutní místo **Čenstochová**. Na hranici s Běloruskem se rozkládá **Bělověžský národní park** s pozůstatkem původních porostů mírného pásma Evropy a s největším stádem volně žijících zubrů.

Polsko má velké zásoby nerostných surovin, především **černého uhlí** a **síry**. V návaznosti na ně je v zemi rozvinutý **hutnický** a **chemický průmysl** (petrochemická společnost **PKN Orlen**). Centrem hutnického průmyslu je město Katowice. Rozšířené je **strojírenství** zaměřené na výrobu dopravních prostředků (kolejová vozidla značky **Newag**, návěsy **Wielton**) a lodí. Velký význam má zemědělství, které na evropské poměry zaměstnává velkou část obyvatel (11 %). Převažuje **rostlinná produkce** nad živočišnou. Na velkém významu nabývá **potravinářský, textilní a obuvnický průmysl**. Polské značky reprezentuje módní řetězec **Reserved** a výrobce obuvi **CCC**, které působí v několika evropských zemích.

Slovensko

Státní zřízení	parlamentní republika
Hlavní město	Bratislava
Rozloha	49 035 km ²
Počet obyvatel	5 445 829 (červenec 2017)
Členství v EU, NATO	člen EU od 2004, člen NATO od 2004
Měna	euro
Úřední jazyk	slovenština

Slovensko je náš východní soused, se kterým jsme od roku 1918 tvořili společný stát **Československo**. To zaniklo k 1. 1. 1993 rozdělením na dva samostatné státy – Českou republiku a Slovensko. Stejně jako v České republice jsou zde nazývány nejvyšší správní celky **kraje**. Od západu na východ se táhne pásmo **Karpat**, které dosahuje nejvyšších výšek v části **Vysokých Tater** (nejvyšší vrchol **Gerlachovský štít**, 2 655 m n. m.). Na jih zasahuje úrodná **Malá** a **Velká uherská nížina**. Nejdůležitější řekou je **Dunaj** (→ Obr. 37), na níž leží metropole Bratislava a která tvoří část hranice s Maďarskem.

Obr. 39 – Spišský hrad je nejrozsáhlejší hradní zříceninou ve střední Evropě a jedním z největších hradních komplexů celé Evropy.